

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Energetyka Jądrowa++

Czyli wszystko co chcielibyście wiedzieć o plazmach
gdybyście wiedzieli, że są one, a są one

Dominik Stańczak

Politechnika Warszawska

20 grudnia 2016, Wstęp do Fizyki Jądrowej

Energia wiązania

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tę i
we wtę

Energia wiązania

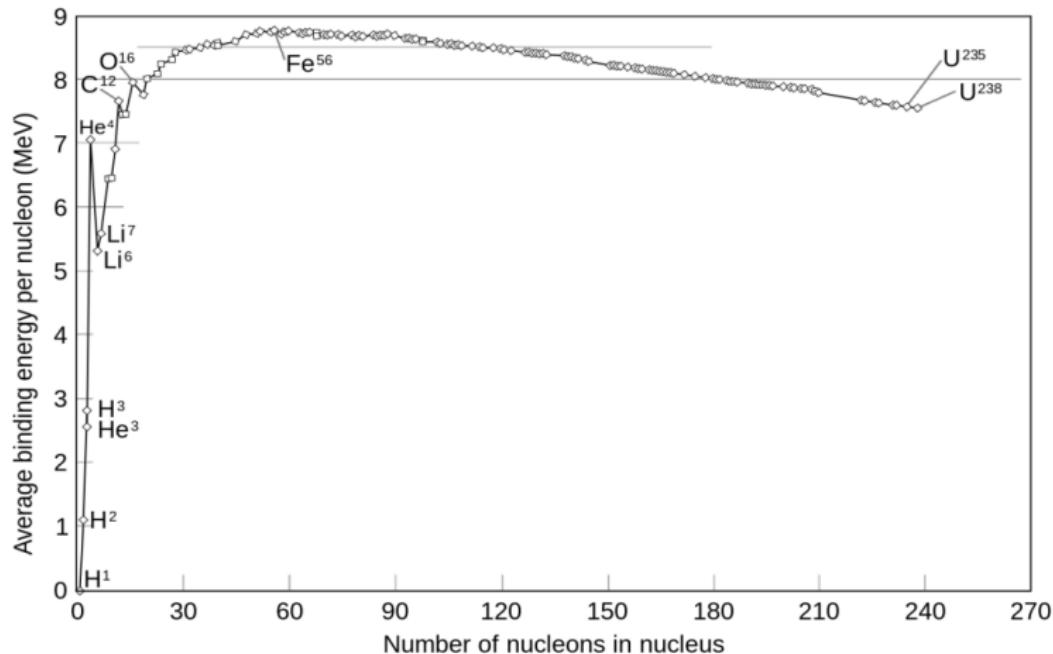
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Ille z was myśli, że...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

■ W tej analogii coś jest?

Ille z was myśli, że...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania
Prosty model - jakich
energii
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

- W tej analogii coś jest?
- W tej analogii jest na tyle czegoś, żeby była możliwa z tego produkcja energii?

Ille z was myśli, że...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

- W tej analogii coś jest?
- W tej analogii jest na tyle czegoś, żeby była możliwa z tego produkcja energii?
- W ten sposób możnaby za naszego życia generować energię?

Ille z was myśli, że...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

- W tej analogii coś jest?
- W tej analogii jest na tyle czegoś, żeby była możliwa z tego produkcja energii?
- W ten sposób możnaby za naszego życia generować energię?
- W ten sposób już teraz generowana energia?

Ille z was myśli, że...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

- W tej analogii coś jest?
- W tej analogii jest na tyle czegoś, żeby była możliwa z tego produkcja energii?
- W ten sposób możnaby za naszego życia generować energię?
- W ten sposób już teraz generowana energia?
- Widziało ostatnio coś, co używało tej zasady?

Odpowiedź jest jasna.

Słońce, no lol.

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tę i
we wtę

Energia wiązania

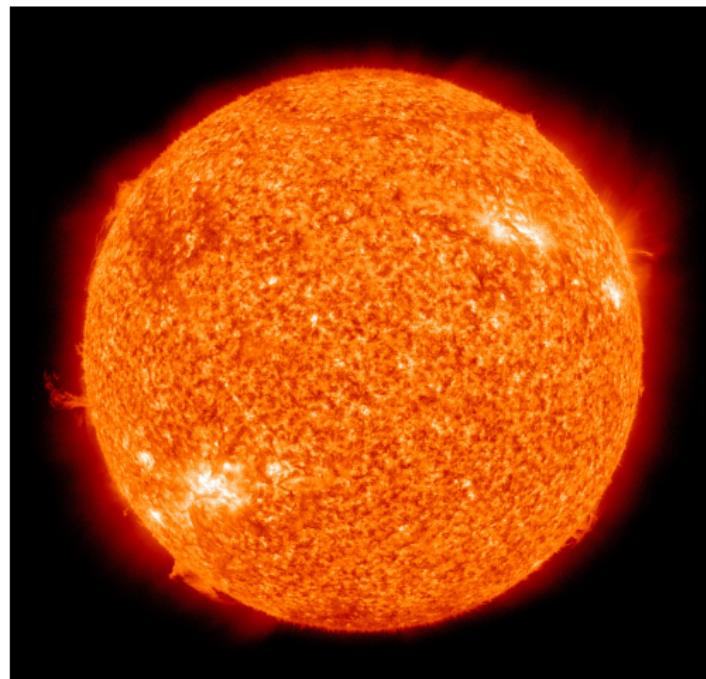
Prosty model - jakich
energií
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Fuzja jądrowa wodoru!

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

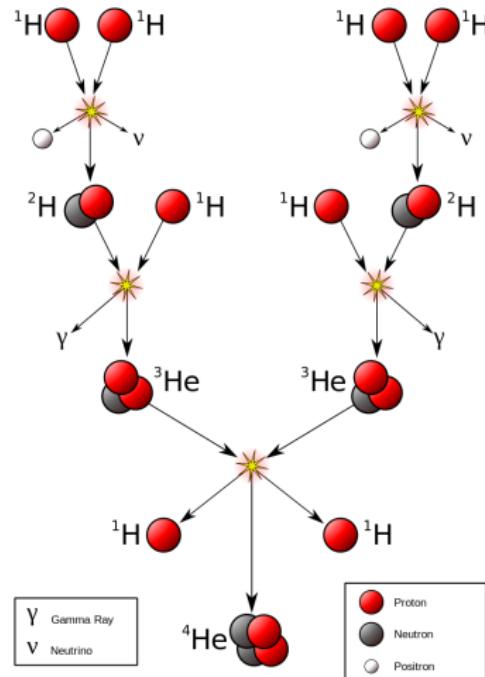
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

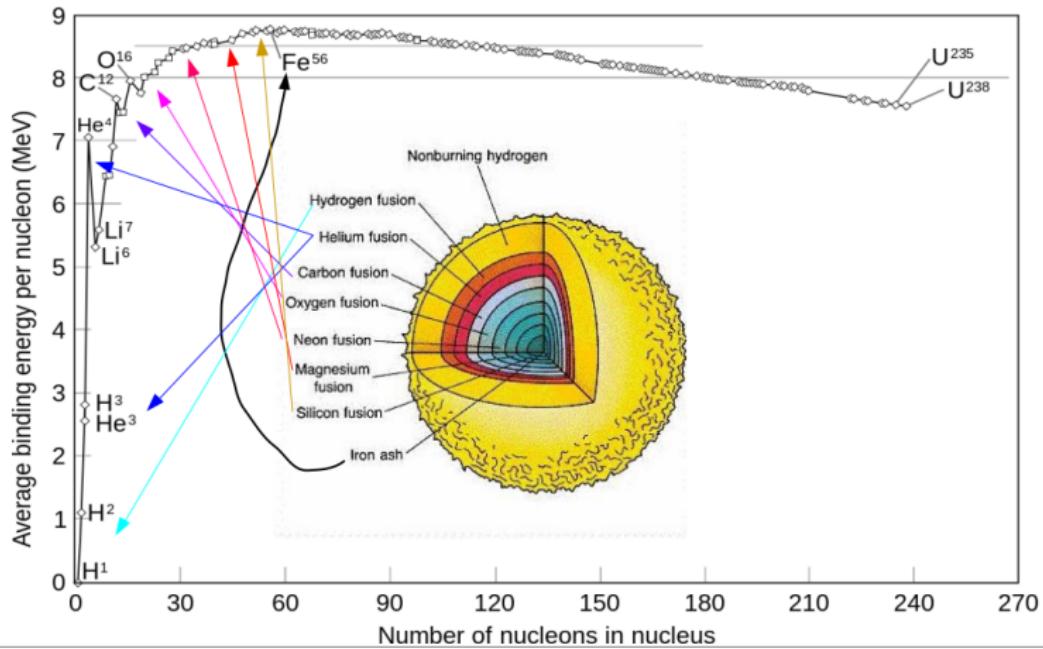

Energia wiązania raz jeszcze

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energia wiązania

Mechanika fuzji jądrowej

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

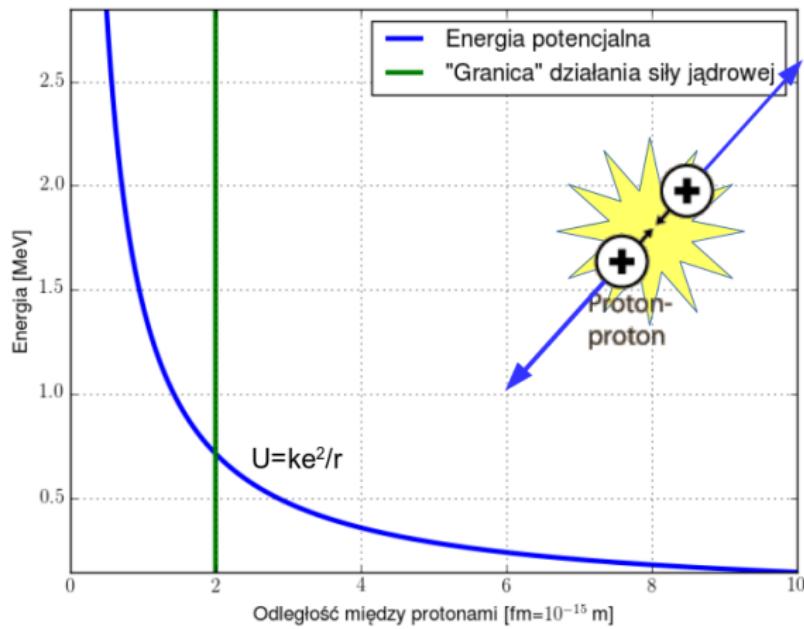
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Mechanika (klasyczna) fuzji jądrowej

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

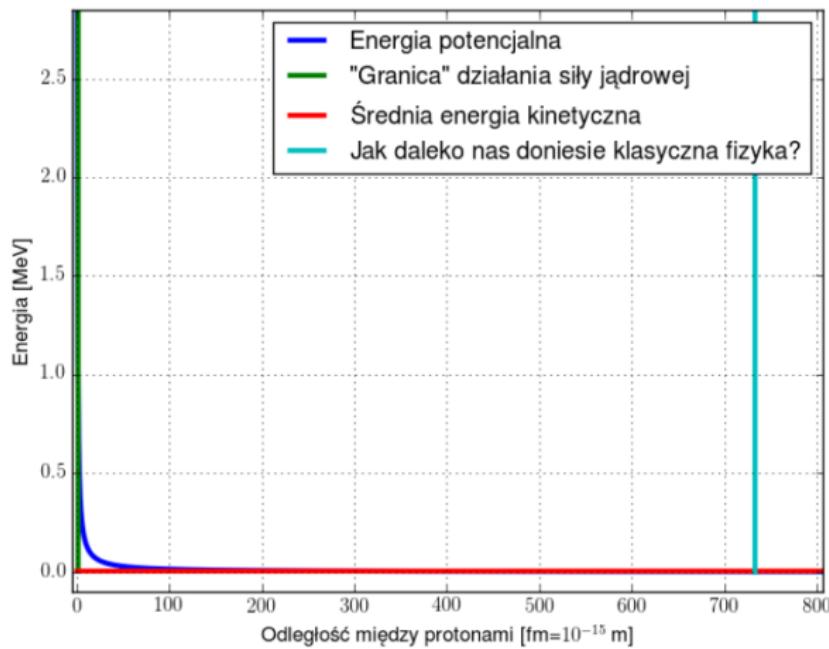
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Kicha

Klasyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Energia wiązania

Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Kicha Klasyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tę i
we wtę

Energia wiązania

Prosty model - jakich
energií
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Cytacik

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

We do not argue with the critic who urges that the stars are not hot enough for this process; we tell him to go and find a hotter place. - Arthur Eddington

Mechanika (kwantowa, znaczy lepsza) fuzji jądrowej

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Energia wiązania

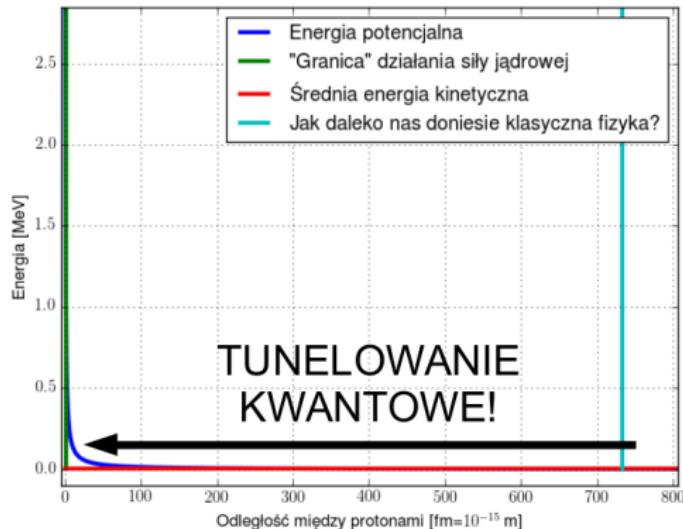
Prosty model - jakich
energi
potrzebujemy?

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Grzesiek Gamow

Duże ciśnienia, małe temperatury

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

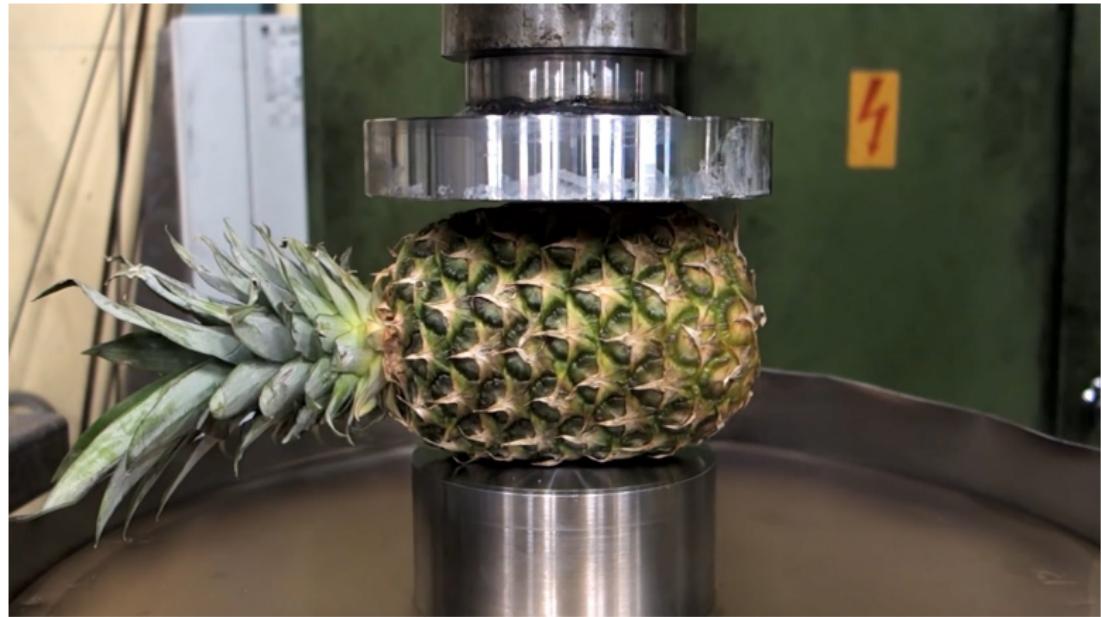
Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Jak to jest w Słońcu?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Solar core

From Wikipedia, the free encyclopedia

The **core of the Sun** is considered to extend from the center to about 0.2 to 0.25 of **solar radius**.^[1] It is the hottest part of the **Sun** and of the **Solar System**. It has a density of 150 g/cm³ (150 times the density of liquid **water**) at the center, and a temperature of 15 million degrees Celsius.^[2] The core is made of **hot, dense gas in the plasma state** (ions and electrons), at a pressure estimated at 265 billion **bar** (3.84 trillion **psi** or 26.5 **petapascals** (PPa)) at the center. Due to fusion, the composition of the solar plasma drops from 68-70% hydrogen by mass at the outer core, to 33% hydrogen at the core/Sun center.

Ille wyciskamy w praktyce?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

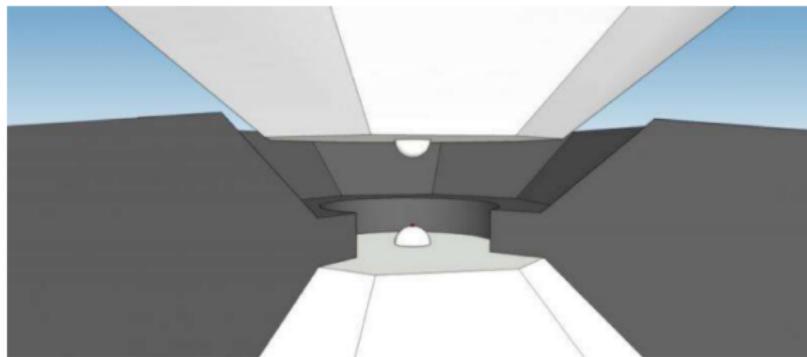
Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Record high pressure squeezes secrets out of osmium

August 24, 2015

A schematic of the pressure chamber of the double-stage diamond anvil cell: The osmium sample is just 3 microns small and sits between two semi-balls made of nanocrystalline diamond of extraordinary strength. Credit: Elena Bykova/University of Bayreuth

An international team of scientists led by the University of Bayreuth and with participation of DESY has created the highest static pressure ever achieved in a lab: Using a special high pressure device, the researchers investigated the behaviour of the metal osmium at pressures of up to 770 Gigapascals (GPa) - more than twice the pressure in the inner core of the Earth, and about 130 Gigapascals higher than the previous world record set by members of the same team. Surprisingly, osmium does not change its crystal structure even at the highest pressures, but the core electrons of the atoms come so close to each other that they can interact - contrary to what is usually known in chemistry.

Duże temperatury, mniejsze ciśnienia

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Do ilu dochodzimy w praktyce?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Water boiling point ^[A]	373.1339 K	99.9839 °C
Incandescent lamp ^[B]	2500 K	≈2,200 °C
Sun's visible surface ^{[D][79]}	5,778 K	5,505 °C
Lightning bolt channel ^[E]	28 kK	28,000 °C
Sun's core ^[E]	16 MK	16 million °C
Thermonuclear weapon (peak temperature) ^{[E][80]}	350 MK	350 million °C
Sandia National Labs' Z machine ^{[E][81]}	2 GK	2 billion °C
Core of a high-mass star on its last day ^{[E][82]}	3 GK	3 billion °C
Merging binary neutron star system ^{[E][83]}	350 GK	350 billion °C
Relativistic Heavy Ion Collider ^{[E][84]}	1 TK	1 trillion °C
CERN's proton vs nucleus collisions ^{[E][85]}	10 TK	10 trillion °C
Universe 5.391×10^{-44} s after the Big Bang ^[E]	1.417×10^{32} K	1.417×10^{32} °C

Do ilu dochodzimy w praktyce?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

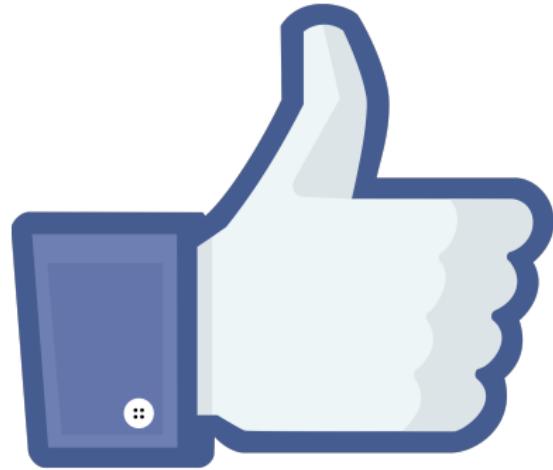
Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Water boiling point ^[A]	373.1339 K	99.9839 °C
Incandescent lamp ^[B]	2500 K	≈2,200 °C
Sun's visible surface ^{[D][79]}	5,778 K	5,505 °C
Lightning bolt channel ^[E]	28 kK	28,000 °C
Sun's core ^[E]	16 MK	16 million °C
Thermonuclear weapon (peak temperature) ^{[E][80]}	350 MK	350 million °C
Sandia National Labs' Z machine ^{[E][81]}	2 GK	2 billion °C
Core of a high-mass star on its last day ^{[E][82]}	3 GK	3 billion °C
Merging binary neutron star system ^{[E][83]}	350 GK	350 billion °C
Relativistic Heavy Ion Collider ^{[E][84]}	1 TK	1 trillion °C
CERN's proton vs nucleus collisions ^{[E][85]}	10 TK	10 trillion °C
Universe 5.391×10^{-44} s after the Big Bang ^[E]	1.417×10^{32} K	1.417×10^{32} °C

Do ilu dochodzimy w praktyce?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Duże ciśnienia,
mniejsze temperatury

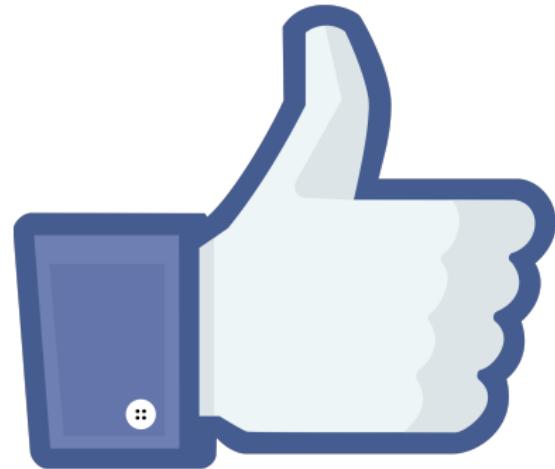
Duże temperatury,
mniejsze ciśnienia

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Water boiling point ^[A]	373.1339 K	99.9839 °C
Incandescent lamp ^[B]	2500 K	≈2,200 °C
Sun's visible surface ^{[D][79]}	5,778 K	5,505 °C
Lightning bolt channel ^[E]	28 kK	28,000 °C
Sun's core ^[E]	16 MK	16 million °C
Thermonuclear weapon (peak temperature) ^{[E][80]}	350 MK	350 million °C
Sandia National Labs' Z machine ^{[E][81]}	2 GK	2 billion °C
Core of a high-mass star on its last day ^{[E][82]}	3 GK	3 billion °C
Merging binary neutron star system ^{[E][83]}	350 GK	350 billion °C
Relativistic Heavy Ion Collider ^{[E][84]}	1 TK	1 trillion °C
CERN's proton vs nucleus collisions ^{[E][85]}	10 TK	10 trillion °C
Universe 5.391×10^{-44} s after the Big Bang ^[E]	1.417×10^{32} K	1.417×10^{32} °C

Podgrzewanie materii

Stan stały

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

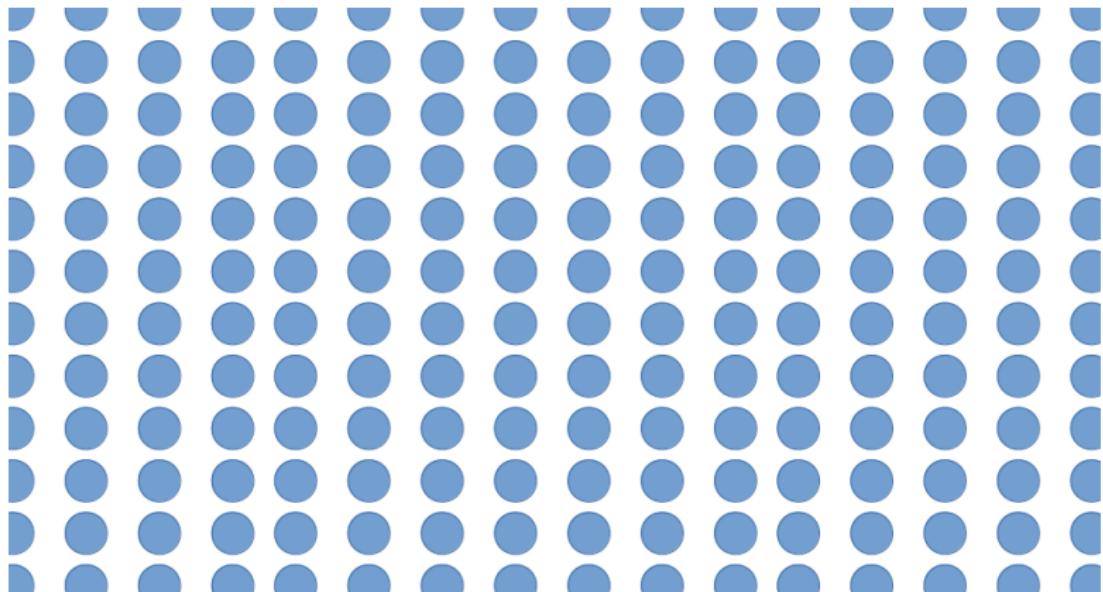
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Podgrzewanie materii

Stan ciekły

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

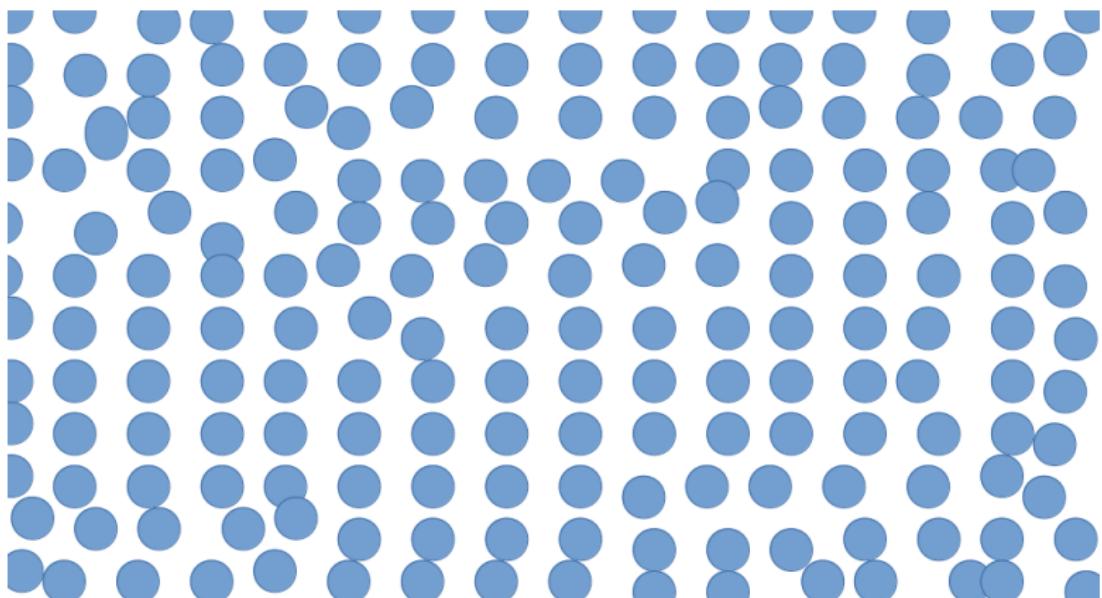
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Podgrzewanie materii

Stan gazowy

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

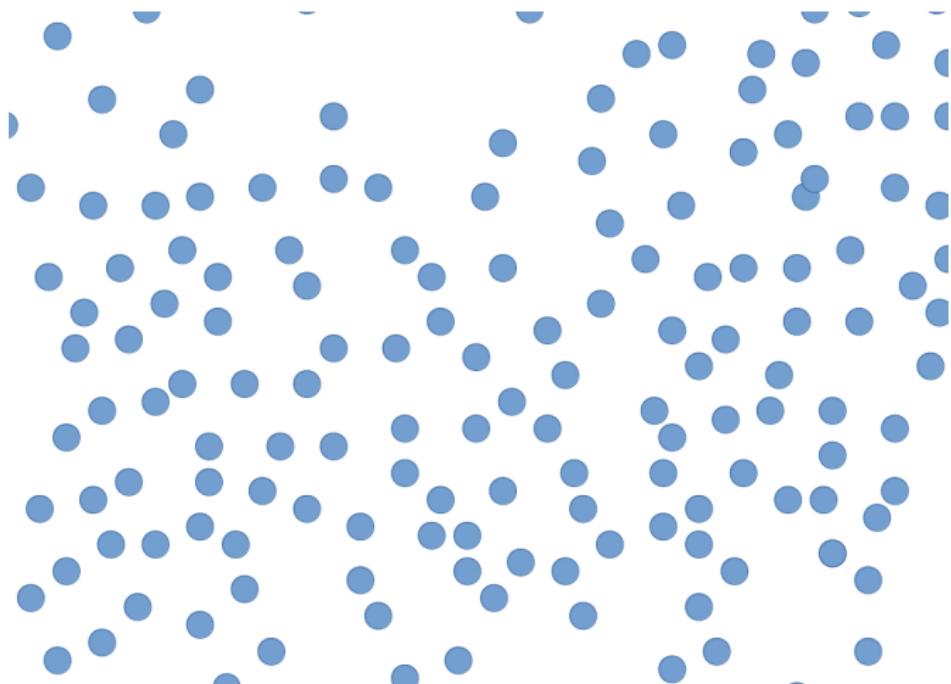
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Podgrzewanie materii

Stan gazowy

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

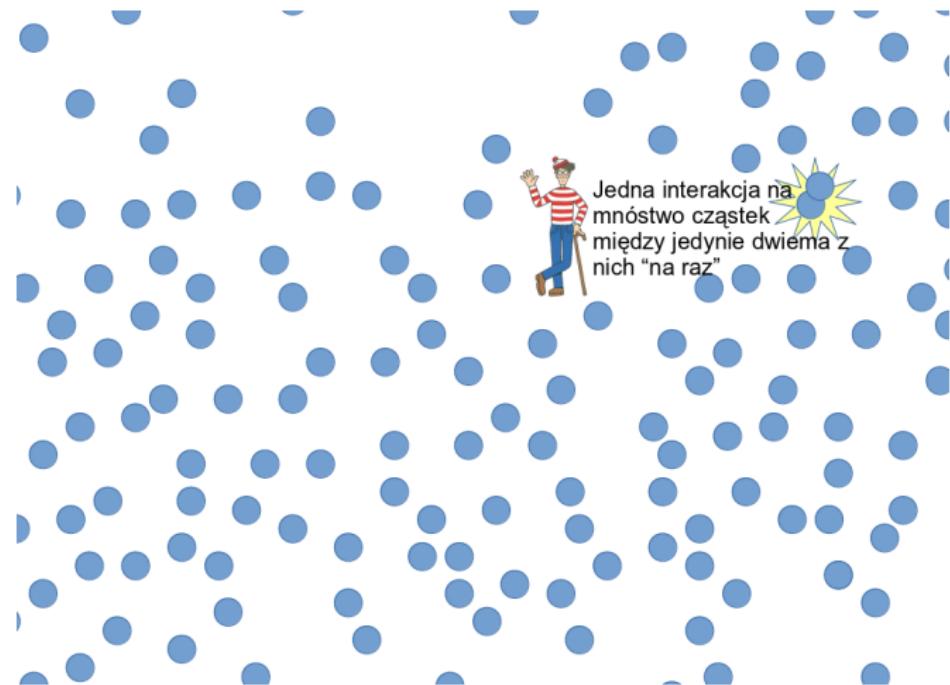
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

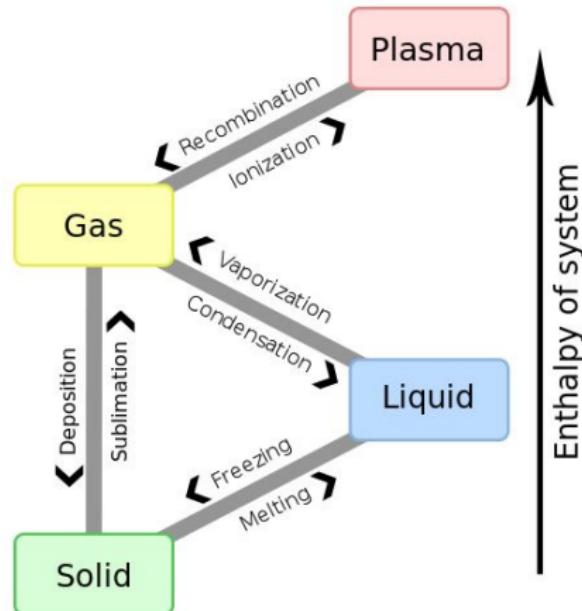
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Podgrzewanie materii

Kompletny wykres przejść fazowych

Podgrzewanie materii

Gdzie jeszcze mamy drogę ujścia dla energii?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

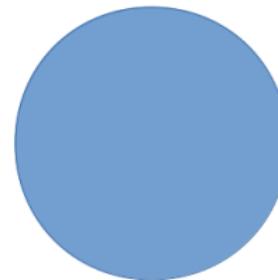
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Podgrzewanie materii

Gdzie jeszcze mamy drogę ujścia dla energii?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

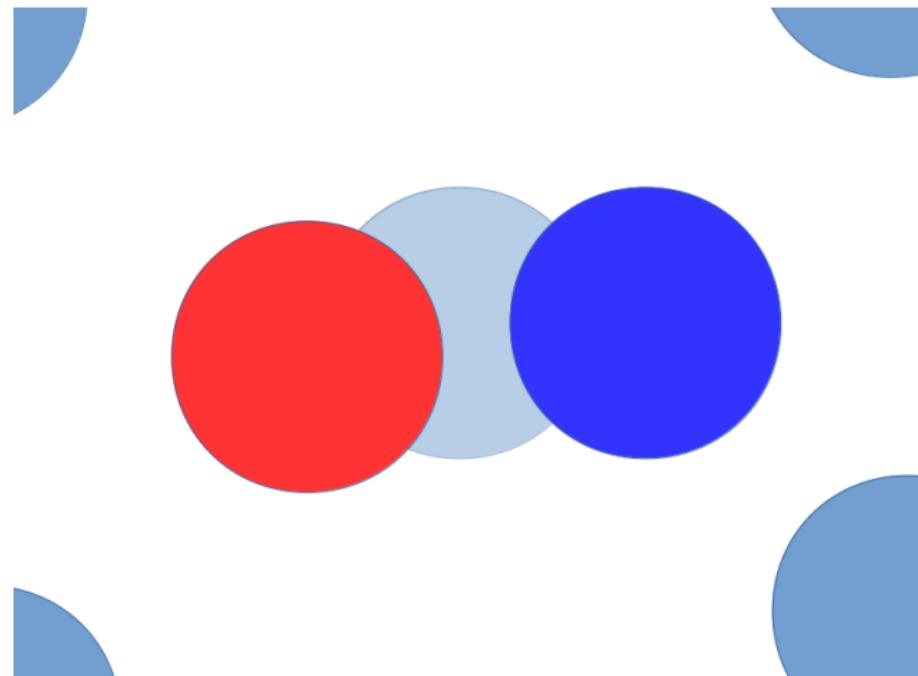
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Oddziaływanie

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

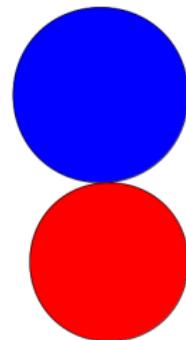
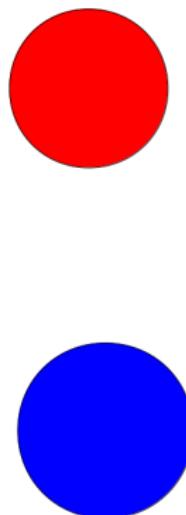
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Oddziaływanie

Każdy z każdym!

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

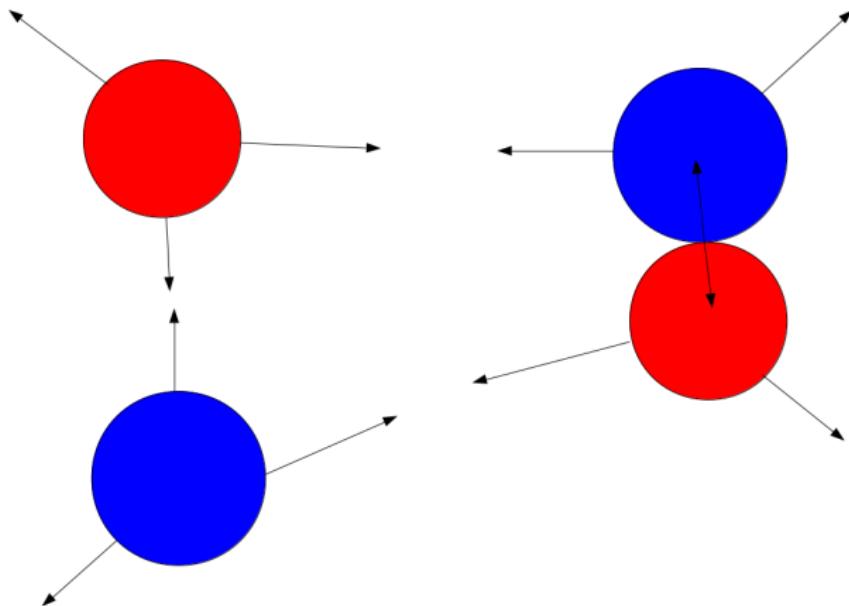
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zoom out na skalę kosmiczną

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

99% obserwowalnej materii we wszechświecie to plazma.

Zoom out na skalę kosmiczną

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

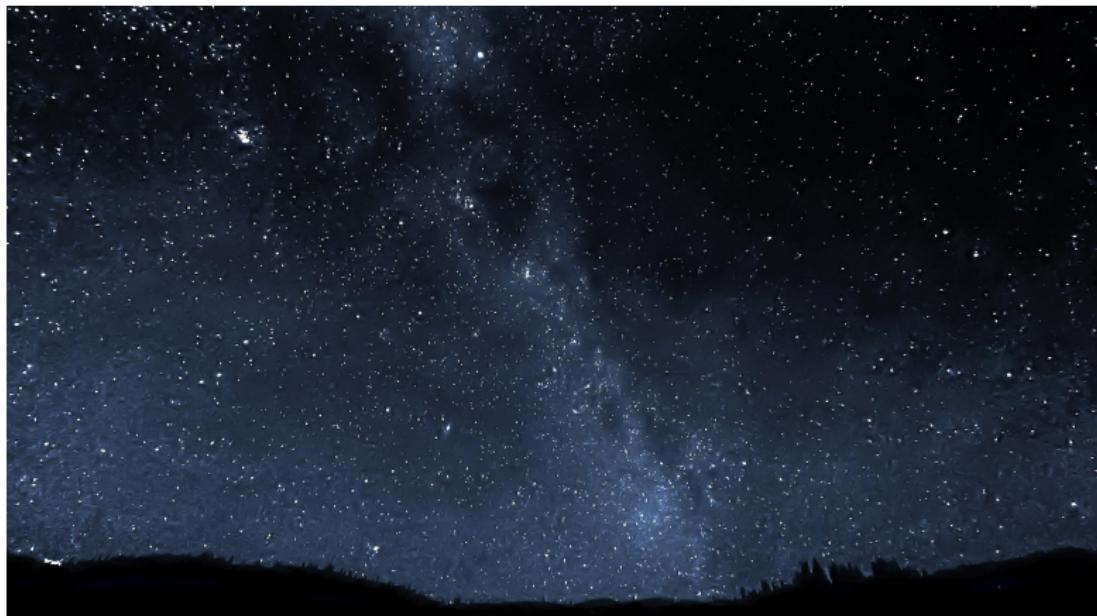
Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

99% obserwowalnej materii we wszechświecie to plazma.

Zoom out na skalę kosmiczną

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

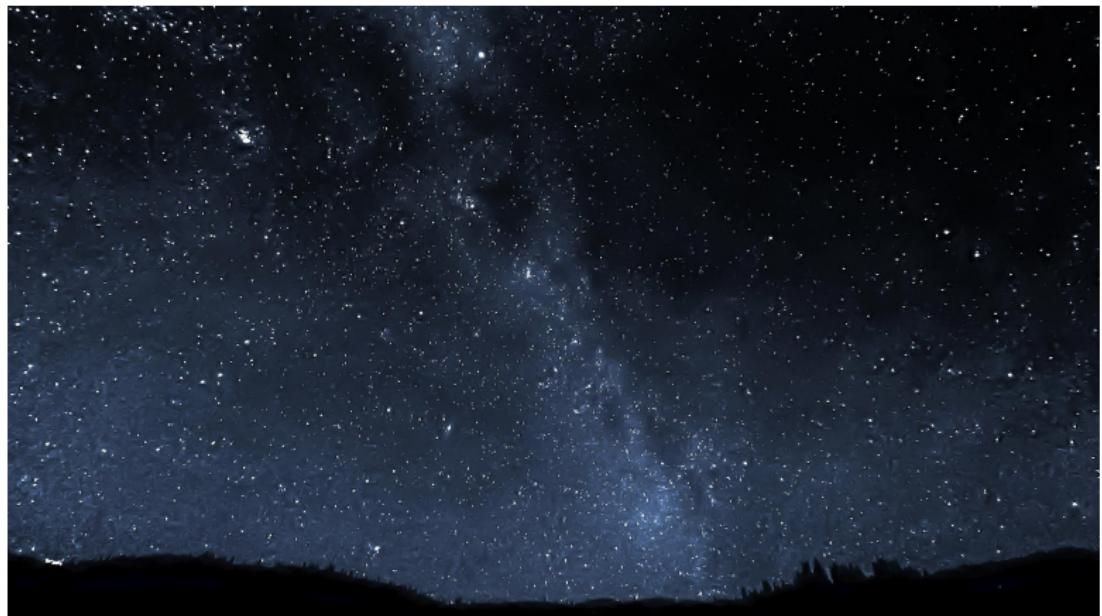
Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

99% obserwowalnej materii we wszechświecie to plazma.

To nie plazma jest taka wyjątkowa, to my, jako nie(plazma),
Jesteśmy specjalni!

Zjonizowany gaz...

Może warto poszukać w powietrzu, c'nie?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zorze polarne, magnitosfera

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Ogień

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Świetłówki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

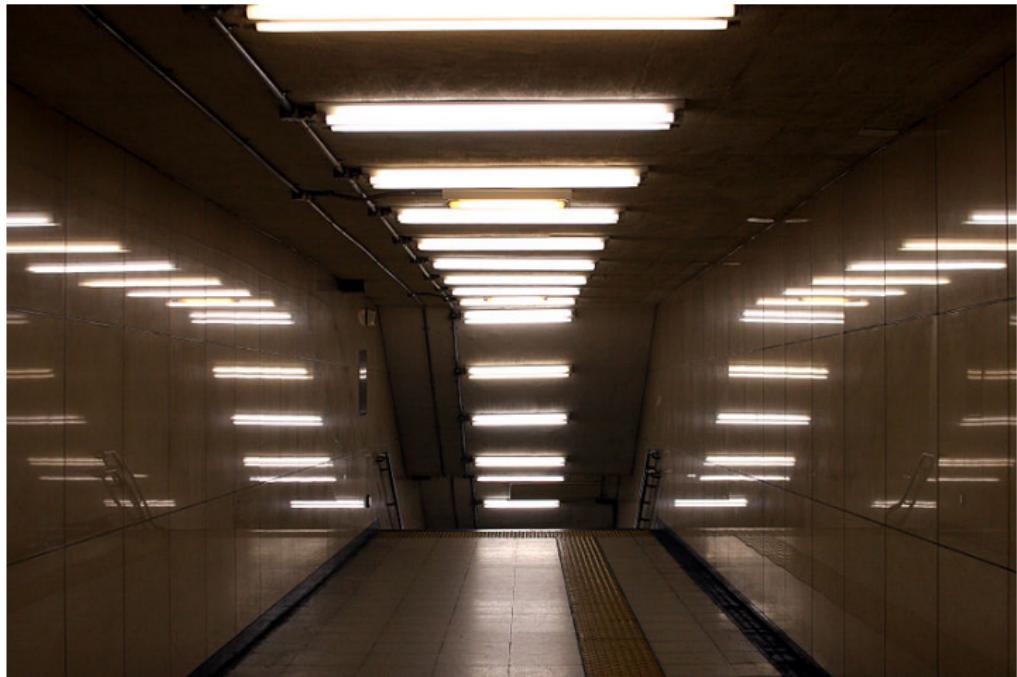
Stany materii

Odmienne stany
skupienia

Przykłady
występowania

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Jak ugryźć plazmę?

Z czym to się je?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

Jak ugryźć plazmę?

Z czym to się je?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

UWAGA!

**PROSZĘ NIE GRYŹĆ PLAZMY.
GRYZIENIE PLAZMY MOŻE SKUTKOWAĆ ŚMIERCIĄ.
PRZED UGRYZIENIEM SKONSULTUJ SIĘ Z FIZYKIEM
MEDYCZNYM LUB FARMACEUTĄ.**

Elektrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

■ Ruch materii naładowanej - siła Lorentza jako podstawowa

Elektrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Ruch materii naładowanej - siła Lorentza jako podstawowa
- Równania Maxwella - ewolucja pola elektromagnetycznego

Elektrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Ruch materii naładowanej - siła Lorentza jako podstawowa
- Równania Maxwella - ewolucja pola elektromagnetycznego
- Relatywistyka też potrafi być konieczna - całkiem wysokie energie, akceleratory

Hydrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

■ Kolektywne zachowania wielu cząstek

Hydrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Kolektywne zachowania wielu cząstek
- Równania Naviera-Stokesa

$$\frac{\partial(\rho e)}{\partial t} + \vec{\nabla} \cdot ((\rho e + p) \vec{u}) = \vec{\nabla} \cdot (\vec{\tau} \cdot \vec{u}) + \rho \vec{f} \cdot \vec{u} + \vec{\nabla} \cdot (\vec{q}) + r \quad (1)$$

Hydrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Kolektywne zachowania wielu cząstek
- Równania Naviera-Stokesa

$$\frac{\partial(\rho e)}{\partial t} + \vec{\nabla} \cdot ((\rho e + p) \vec{u}) = \vec{\nabla} \cdot (\vec{\tau} \cdot \vec{u}) + \rho \vec{f} \cdot \vec{u} + \vec{\nabla} \cdot (\vec{q}) + r \quad (1)$$

- ... z wpięтыmi równaniami Maxwella

Hydrodynamika

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Kolektywne zachowania wielu cząstek
- Równania Naviera-Stokesa

$$\frac{\partial(\rho e)}{\partial t} + \vec{\nabla} \cdot ((\rho e + p) \vec{u}) = \vec{\nabla} \cdot (\vec{\tau} \cdot \vec{u}) + \rho \vec{f} \cdot \vec{u} + \vec{\nabla} \cdot (\vec{q}) + r \quad (1)$$

- ... z wpięтыmi równaniami Maxwella
- **magnetohydrodynamika**

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *częstekach* używane do badania turbulencji

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *cząstkach używane do badania turbulencji*
- Heisenberg na łóżu śmierci podobno rzekł:

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *cząstkach używane do badania turbulencji*
- Heisenberg na łóżu śmierci podobno rzekł:
  - "Gdy spotkam Boga, zamierzam mu zadać dwa pytania.

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *cząstkach używane do badania turbulencji*
- Heisenberg na łóżu śmierci podobno rzekł:
  - "Gdy spotkam Boga, zamierzam mu zadać dwa pytania.
  - Dlaczego relatywistyka?

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *cząstkach używane do badania turbulencji*
- Heisenberg na łóżu śmierci podobno rzekł:
  - "Gdy spotkam Boga, zamierzam mu zadać dwa pytania.
  - Dlaczego relatywistyka?
  - Dlaczego turbulencja?

Mechanika klasyczna i dynamika nieliniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Często układy prawie zachowawcze (opór!)
- Chaos deterministyczny
- Niestabilności
- Modele na *cząstkach używane do badania turbulencji*
- Heisenberg na łóżu śmierci podobno rzekł:
  - "Gdy spotkam Boga, zamierzam mu zadać dwa pytania.
  - Dlaczego relatywistyka?
  - Dlaczego turbulencja?
  - Wierzę, że będzie miał odpowiedź na pierwsze."

Mechanika kwantowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

... no w sumie to rzadko.

A screenshot of a search engine results page. The search bar at the top contains the text "plasma". To the right of the search bar are a microphone icon and a magnifying glass icon. Below the search bar, there are several navigation tabs: "All" (which is highlighted in blue), "Images", "Videos", "Maps", "News", and "More". To the right of these tabs are "Settings" and "Tools" buttons. Below the tabs, the text "About 186,000,000 results (0.70 seconds)" is displayed. The main content area is currently empty, showing only the search bar and navigation controls.

Mechanika kwantowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

... no w sumie to rzadko.

A screenshot of a search results page from a search engine. The search bar at the top contains the text "plasma". Below the search bar, there are several tabs: "All" (which is highlighted in blue), "Images", "Videos", "Maps", "News", and "More". To the right of these tabs are "Settings" and "Tools" buttons. Below the tabs, the text "About 186,000,000 results (0.70 seconds)" is displayed. The main content area shows a grid of search results, which are partially visible.

A screenshot of a search results page from a search engine. The search bar at the top contains the text "quantum plasma". Below the search bar, there are several tabs: "All" (which is highlighted in blue), "Images", "Videos", "Shopping", "News", and "More". To the right of these tabs are "Settings" and "Tools" buttons. Below the tabs, the text "About 15,500,000 results (0.53 seconds)" is displayed. The main content area shows a grid of search results, which are partially visible.

Mechanika statystyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

■ Układy daleko od równowagi - fizyka nierównowagowa

Mechanika statystyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny
Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Układy daleko od równowagi - fizyka nierównowagowa
- Rzędu 10^{23} cząstek

Mechanika statystyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Układy daleko od równowagi - fizyka nierównowagowa
- Rzędu 10^{23} cząstek
- Złożoność oddziaływań n^2

Mechanika statystyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Układy daleko od równowagi - fizyka nierównowagowa
- Rzędu 10^{23} cząstek
- Złożoność oddziaływań n^2
- Mierzalne jedynie wartości średnie i ich odchylenia

Mechanika statystyczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

- Układy daleko od równowagi - fizyka nierównowagowa
- Rzędu 10^{23} cząstek
- Złożoność oddziaływań n^2
- Mierzalne jedynie wartości średnie i ich odchylenia
- Równanie Vlasova-Maxwella

$$\frac{\partial f_e}{\partial t} + \mathbf{v}_e \cdot \nabla f_e - e \left(\mathbf{E} + \frac{\mathbf{v}_e}{c} \times \mathbf{B} \right) \cdot \frac{\partial \mathbf{f}_e}{\partial \mathbf{p}} = 0 \quad (2)$$

$$\frac{\partial f_i}{\partial t} + \mathbf{v}_i \cdot \nabla f_i + Z_i e \left(\mathbf{E} + \frac{\mathbf{v}_i}{c} \times \mathbf{B} \right) \cdot \frac{\partial \mathbf{f}_i}{\partial \mathbf{p}} = 0 \quad (3)$$

$$\nabla \times \mathbf{B} = \frac{4\pi \mathbf{j}}{c} + \frac{1}{c} \frac{\partial \mathbf{E}}{\partial t} \quad (4)$$

$$\nabla \times \mathbf{E} = -\frac{1}{c} \frac{\partial \mathbf{B}}{\partial t} \quad (5)$$

$$\nabla \cdot \mathbf{E} = 4\pi \rho \quad (6)$$

$$\nabla \cdot \mathbf{B} = 0 \quad (7)$$

Badania doświadczalne

RGDX

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Opis teoretyczny

Badania
doświadczalne

Zastosowania

Remote Control Glow Discharge Experiment na stronie
Princeton Plasma Physics Laboratory
<http://scied-web.pppl.gov/rgdx/>

Po... co nam to?

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Obróbka mechaniczna

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Obróbka powierzchniowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

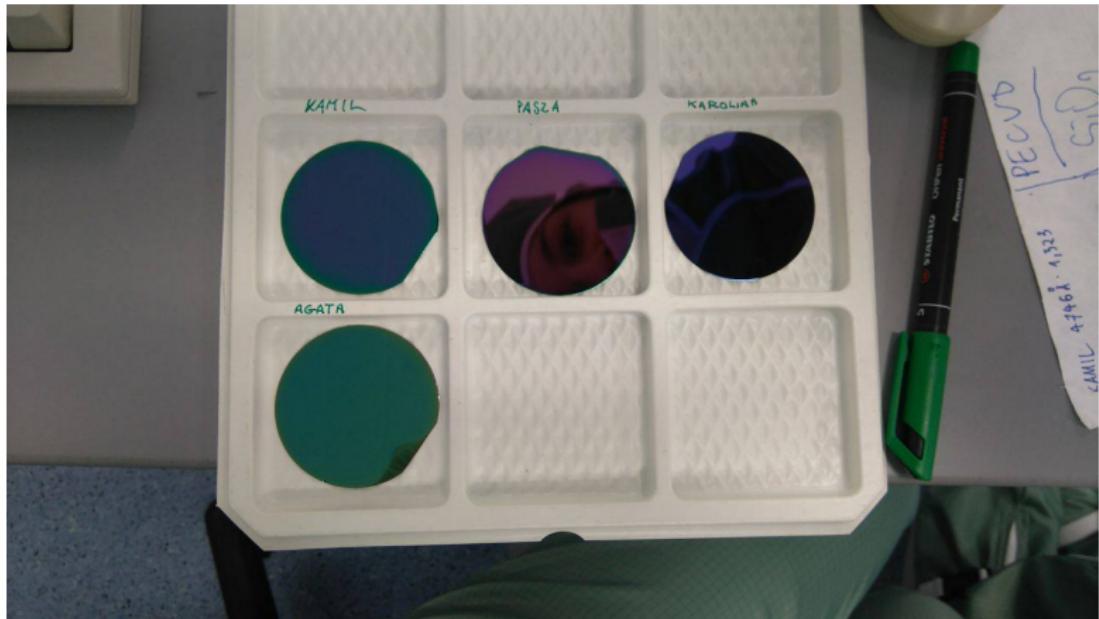

Plasma CVD

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

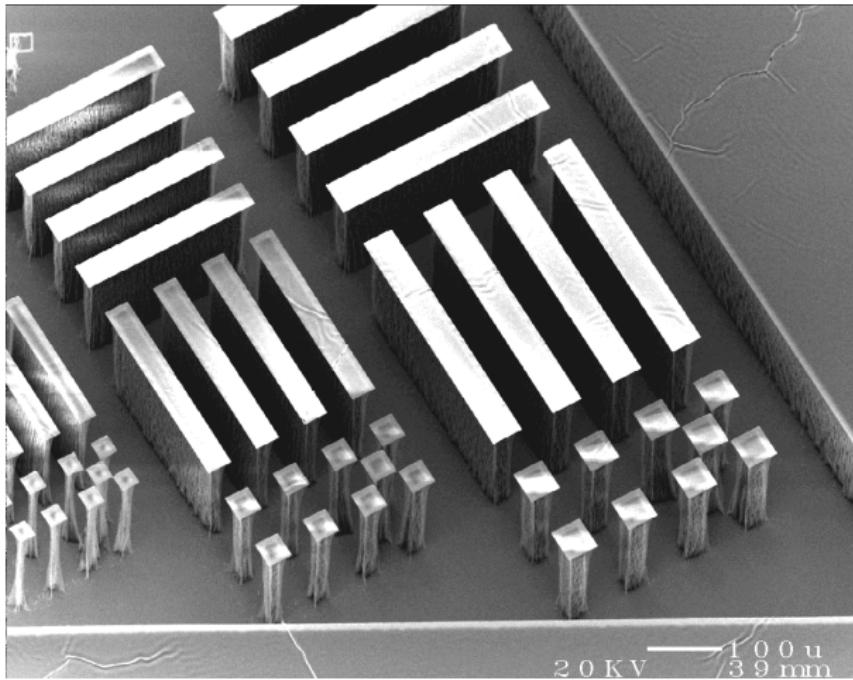
Zastosowania
przemysłowe

Plasma etching

Fizyka plazmy

Zastosowania
przemysłowe

Medycyna plazmowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

- Plazma składa się z naładowanych, aktywnych chemicznie cząstek, jest źródłem fotonów ultrafioletowych

Medycyna plazmowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania
Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

- Plazma składa się z naładowanych, aktywnych chemicznie cząstek, jest źródłem fotonów ultrafioletowych
- Strumienie plazmy pod atmosferycznym ciśnieniem wykorzystywane do usuwania bakterii oraz infekcji podskórnych

Medycyna plazmowa

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

- Plazma składa się z naładowanych, aktywnych chemicznie cząstek, jest źródłem fotonów ultrafioletowych
- Strumienie plazmy pod atmosferycznym ciśnieniem wykorzystywane do usuwania bakterii oraz infekcji podskórnych
- Zdaje się przyspieszać gojenie ran, nie wiemy dlaczego

Silniki kosmiczne

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

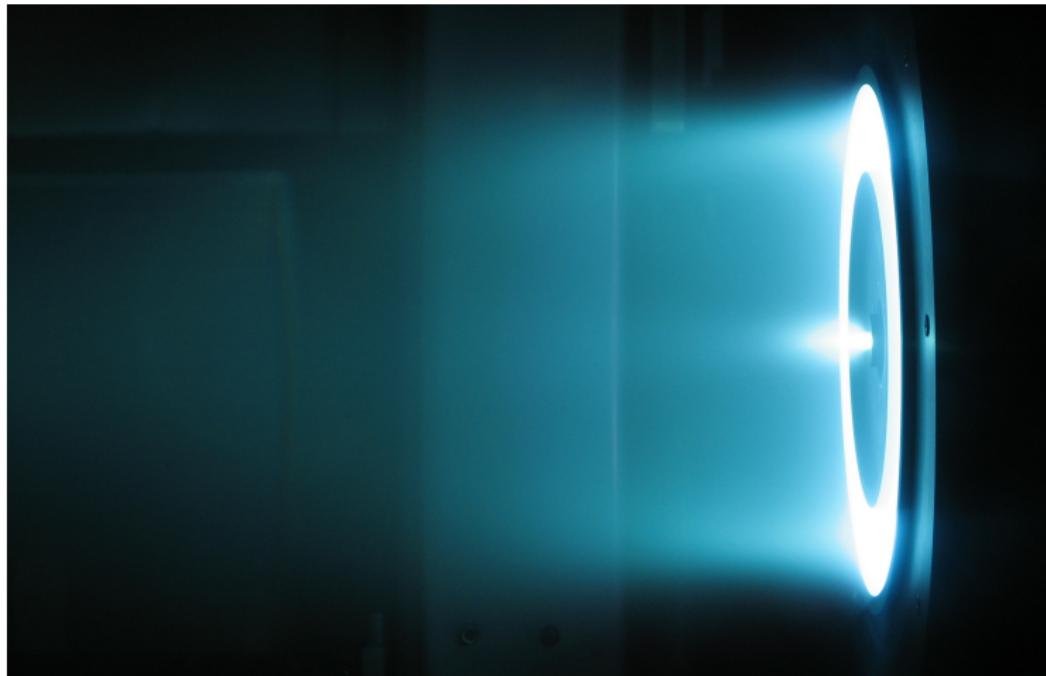
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Akceleratory plazmowe

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

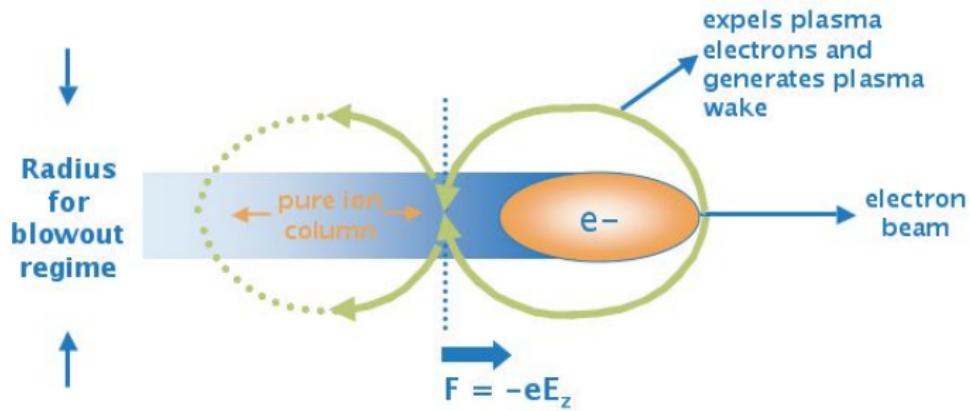
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Nie tylko fikcja, ale ku pamięci...

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

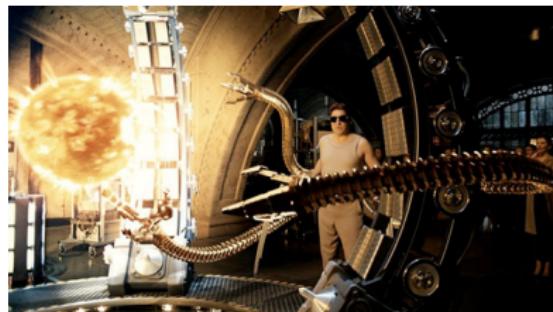
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Ivy Mike

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Zwierciadła magnetyczne

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

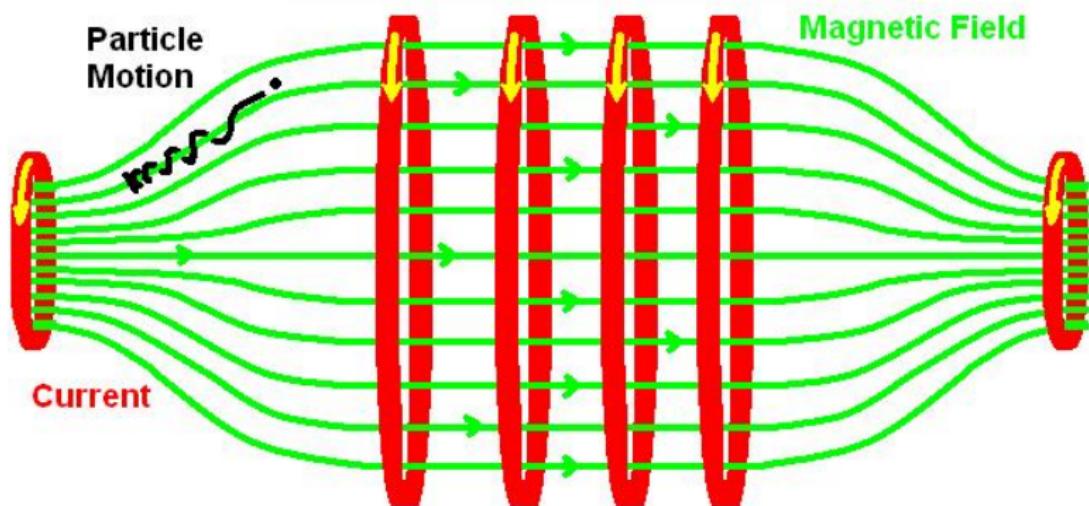
Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Basic Magnetic Mirror Machine:

Reaktory toroidalne

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

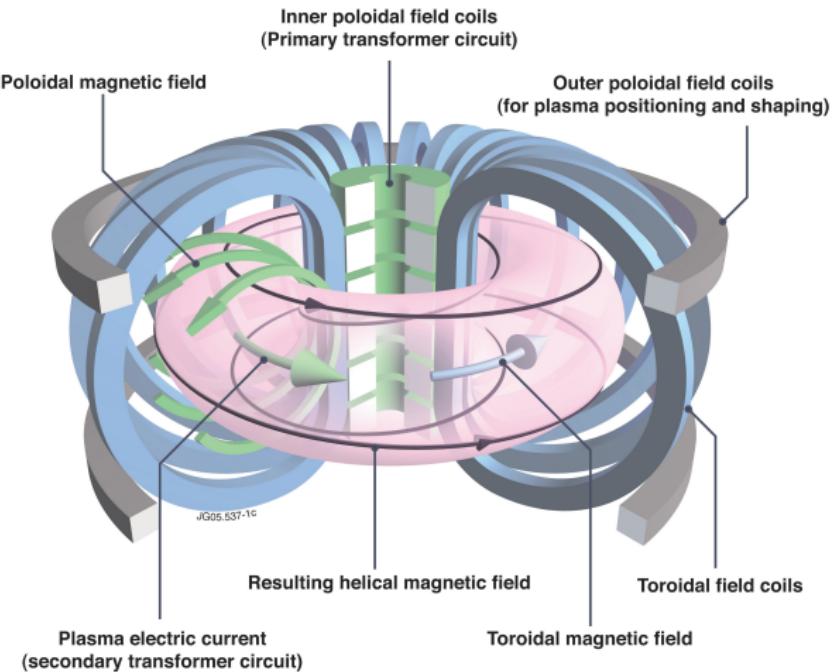
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

COMPASS

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

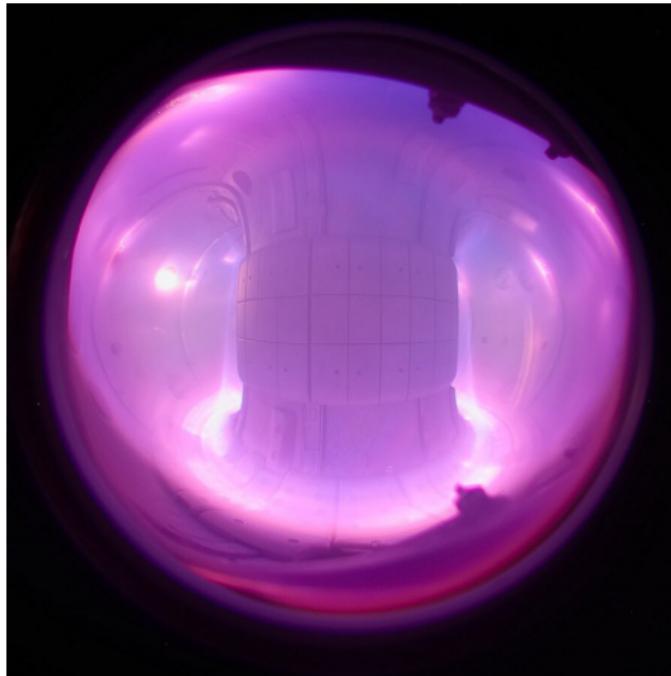
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

ASDEX

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

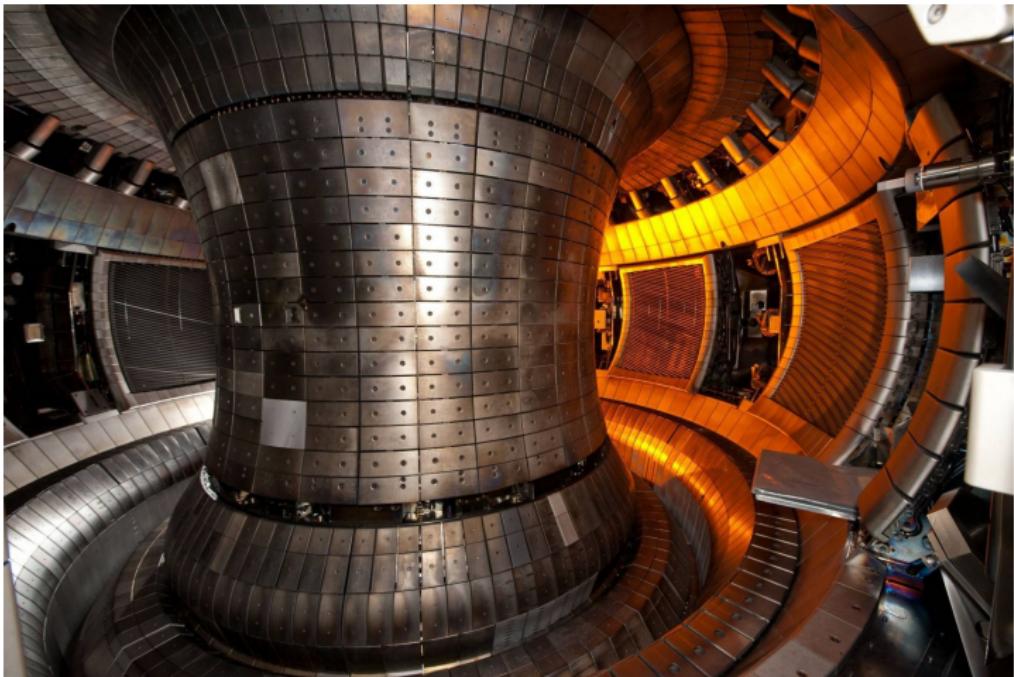
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

JET

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

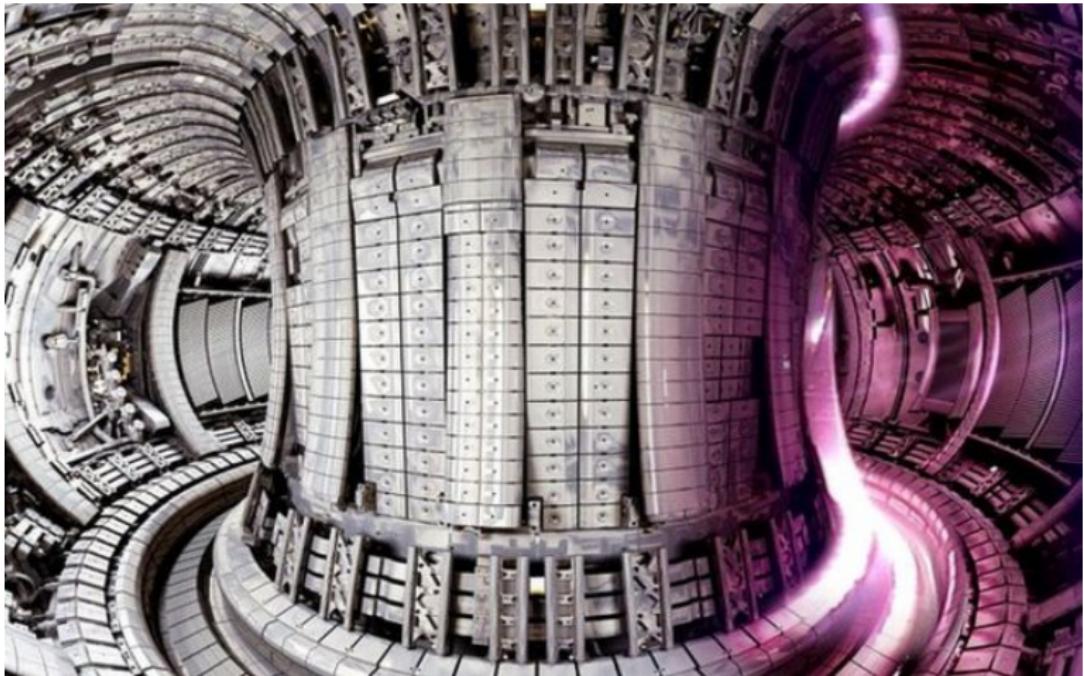
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

ITER

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

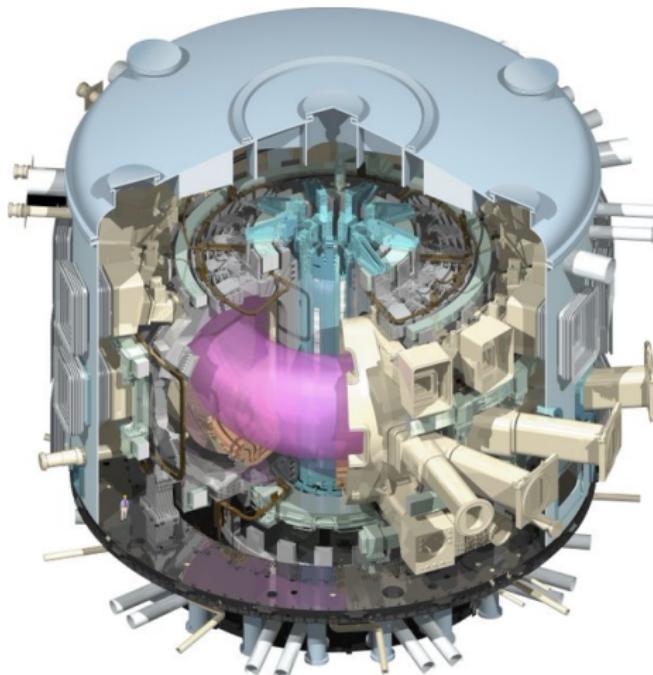
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

ITER

Tokamaki

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Stellarator

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

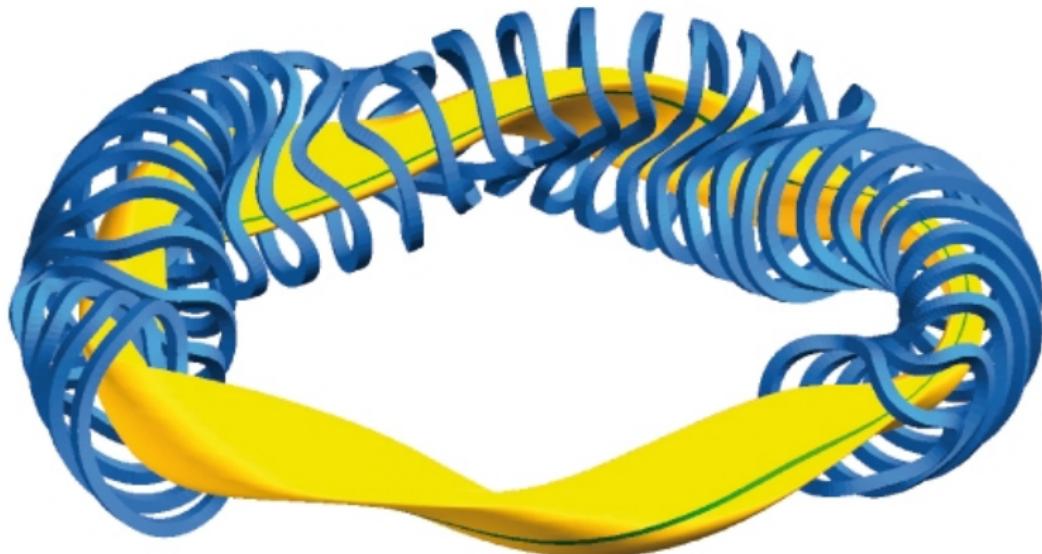
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Wendelstein 7-X

Stellarator

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

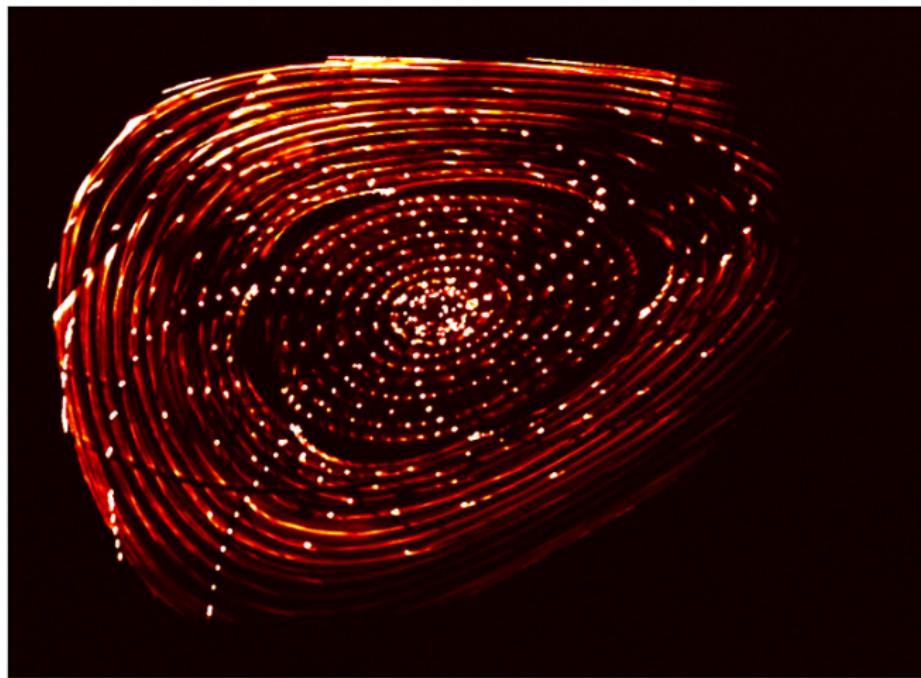
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Wendelstein 7-X

Stellarator

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jadrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

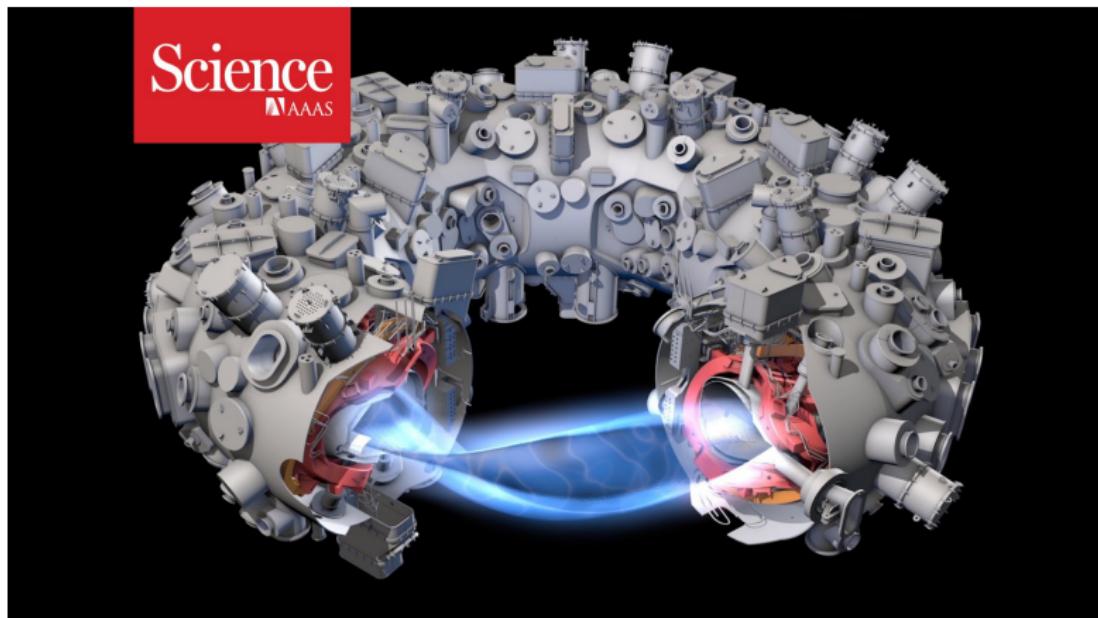
Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

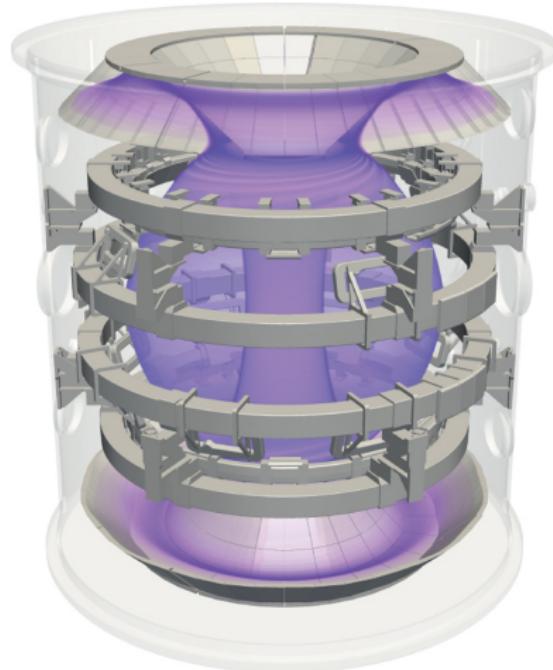
Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Tokamaki sferyczne

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wtę

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Inertial Confinement Fusion

National Ignition Facility, USA

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

A może po prostu walnąć w kapsułkę z paliwem ogromnym
laserem?

Inertial Confinement Fusion

National Ignition Facility, USA

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tą i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

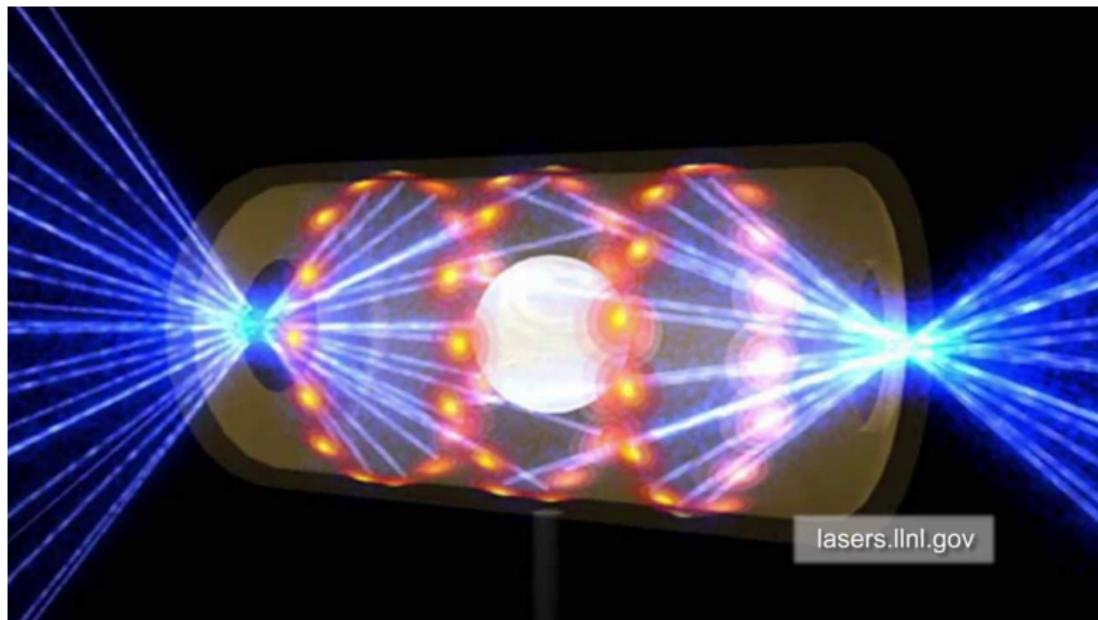
Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

A może po prostu walnąć w kapsułkę z paliwem ogromnym
laserem?

I tyle w temacie!

Fizyka plazmy

Dominik
Stańczak

Energetyka
jądrowa w tę i
we wstęp

Praktyczne
sposoby na
ogólne
koncepty

Stany materii

Jak ugryźć
plazmę?

Zastosowania

Zastosowania
przemysłowe

Zastosowania nieco
bardziej

Fuzja termojądrowa

Wesołych świąt i samych gwiazdek z nieba!